

October 2024 | HU

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

VEZÉRCIKK

Bevezet?

A bővítés felkarolása: Elkötelezettség Európa jövője iránt

A bővítés és a tagjelölt országok integrációja az Európai Unióba nem pusztán terjeszkedés: ez egy geostratégiai befektetés a béke, a stabilitás, a biztonság és a társadalmi-gazdasági fejlődés előmozdítására, valamint kontinensünk demokratikus szövetének megerősítésére. Az EU bővítése így hatékony eszközként szolgál az alapvető európai értékek terjesztéséhez és megőrzéséhez. A tagjelölt országok civil társadalmaival létrehozott kétoldalú testületeink (konzultatív vegyes bizottságok és civil társadalmi platformok), a „bővítési ország tagjelöltje” kezdeményezés, valamint a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatos országlátogatások tagjelölt országokra való kiterjesztése jól példázza az EGSZB elkötelezettségét az Unió elmélyítése és bővítése mellett. Munkánk rávilágít arra, hogy a szükséges belső reformokat a tagjelölt országok integrációjával egy időben végre lehet és végre is kell hajtani. Annak ellenére, hogy számos tagjelölt országban továbbra is vannak kihívások, ezeknek az akadályoknak inkább a közös munkára kell sarkallniuk, nem pedig elrettenteni attól.

Az EGSZB fontos szerepet játszott az EU bővítésében, részt vett a nyugat-balkáni miniszteri találkozón Szkopjéban, és szorosan együttműködött több tagjelölt állam vezetőivel. Munkáink során azt kívánjuk felmérni, hogy a tagjelölt országok készen állnak-e a koppenhágai kritériumok teljesítésére. Ismét csak megerősítjük elkötelezettségünket amellett, hogy inkluzív és méltányos párbeszédet folytassunk valamennyi EGSZB-taggal, így természetesen a bővítési tagjelöltekkel is. Büszkén állíthatom, hogy elnökségem kiáltványában központi helyet foglal el a „bővítési ország tagjelöltje” kezdeményezés, amely idén februárban Edi Rama albán miniszterelnök és Milojko Spajić montenegrói miniszterelnök jelenlétében indult útjára.

A bővítési tagjelöltek aktív bevonása mellett az EGSZB vezető szerepet tölt be az uniós intézmények között az uniós tagjelölt országok fokozatos integrációja terén. E kezdeményezés hatása kézzelfogható, és egyre inkább elismerik a tagjelölt országokban és az EU-ban, Ursula von der Leyen európai bizottsági elnök és Várhelyi Olivér bővítésért felelős biztos pedig határozottan támogatja a projektet. A kezdeményezés célja, hogy ne csak azonnali előnyökkel kecsegtessen, hanem szilárd alapot teremtsen a tagjelölt országok, polgáraik és aktív civil társadalmaik hosszú távú törekvéseihez. Lehetővé teszi ezekben az országokban a civil társadalom számára, hogy

közvetlenül részt vegyen az uniós döntéshozatali folyamatban, fenntartva a lendületet a szükséges reformokhoz. Összesen 146 bővítési tagjelölt vett részt tevékenyen a bővítéssel kapcsolatos olyan témákban, mint az uniós kohéziós politika, az egységes piac, az agrár-élelmiszeripari ágazat fenntarthatósága és a szakemberhiány.

A konzultatív vegyes bizottságok és civil társadalmi platformok fontos színterei a különböző érdekelt felek közötti párbeszédnek, biztosítva, hogy a döntéshozatali folyamat során valamennyi véleményt meghallgassák. Jelenleg Montenegró, Szerbia és Törökország részvételével működnek konzultatív vegyes bizottságok, civil társadalmi platformokon pedig Ukrajna és Moldova vesznek részt. Az RB–Észak-Macedónia konzultatív vegyes bizottság várhatóan az első tárgyalási témakör megnyitását követően újraindul, míg az Albániával foglalkozó, új konzultatív vegyes bizottság létrehozása már folyamatban van. Az EGSZB plenáris ülésével párhuzamosan, október 24-én megrendezésre kerülő, bővítéssel foglalkozó magas szintű civil társadalmi fórum tovább fogja erősíteni ezt a kötelezettségvállalást. Az Európai Bizottsággal közösen szervezett rendezvényen EGSZB-tagok, mintegy száz bővítési tagjelölt, tagállami képviselők és a tagjelölt országok vezető politikusai vesznek részt, hogy megvizsgálják a civil és szociális párbeszéd hasznosságát az EU sikeres bővítése érdekében. Kiemeli a szociális párbeszéd szerepét a csatlakozási erőfeszítések előmozdításában, a zöld és digitális átállás optimalizálásában és az EU alapvető értékeinek megőrzésében.

A civil társadalom kapujaként az EGSZB elkötelezett a szabadság, a demokrácia és a társadalmi-gazdasági jólét mellett lándzsát törők felkarolása és támogatása mellett, végső soron elősegítve a tagjelölt államok és az EU szorosabb integrációját. Együtt jobb jövőt építünk Európa számára, amely inkluzív, virágzó és összetartó. Az EGSZB-nek a bővítés iránti elkötelezettsége rendíthetetlen, és mindaz, amit teszünk, az integráltabb és összességében reziliensebb Európába vetett hitünket tükrözi.

Oliver Röpke

az EGSZB elnöke

RENDEZVÉNYEK, ID?PONTOK

2024. november 6.

Éves konferencia az alapvető jogokról és a jogállamiságról

2024. november 27.

Polgárok a dezinformáció ellen (Athén, Görögország)

2024. november 28–29.

Európai Migrációs Fórum – 9. ülés

2024. december 4–5.

EGSZB-s plenáris ülésszak

MEGKÉRDEZTÜK...

Beszélgetőtársunk Sandra Parthie, az Általános célú MI: a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály után követendő pálya című vélemény előadója, akit a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályról kérdeztünk. Konkrétan miért olyan fontos biztosítani, hogy ezt a jogszabályt megfelelően hajtsák végre az általános célú MI-modellek és azok irányítási módja tekintetében? Hogyan állíthatunk elő versenyképes mesterséges intelligenciát az EU-ban, és miért fontos ez?

„MADE IN EUROPE” MESTERSÉGES INTELLIGENCIA – EGY JÁRHATÓ, DE MUNKAIGÉNYES ÚT

Sandra Parthie írása

A mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály a világ első globális jogi kerete a mesterséges intelligencia szabályozására.

A mesterséges intelligencia alkalmazása egyre szélesebb körben terjed, és mindennapi életünk számos aspektusát érinti. Befolyásolja például az interneten megjelenő információkat, személyre szabott hirdetéseket mutatva az embereknek. Ennél is fontosabb azonban, hogy most már az egészségügyi ágazatban is alkalmazzák betegségek, például a rák diagnosztizálására és kezelésére. Ennek érdekében az MI-alkalmazások általános célú MI-modellekre támaszkodnak, ezeket a modelleket pedig be kell tanítani. Például ahhoz, hogy a rákos sejteket önállóan felismerje, a mesterséges intelligenciának először nagyszámú képet kell betáplálni ezekről a sejtekről.

A betanítás sikere a rendelkezésre bocsátott adatoktól – hatalmas mennyiségű adattól – függ. A betanítás módja befolyásolja a betanított modell vagy MI-alkalmazás eredményének minőségét. Ha nem megfelelő adatokkal vagy képekkel táplálják, az egészséges sejteket tévesen rákos sejtekként fogja azonosítani.

Az orvosi és egészségügyi ellátás javítása meggyőző példája annak, hogy az EU-ban miért kell rendelkeznünk az alapul szolgáló általános célú MI-modellek kifejlesztéséhez szükséges kapacitással és infrastruktúrával. Ez nagyon egyszerű – a mesterséges intelligencia életeket menthet.

Emellett az általános célú mesterséges intelligencia fordulópontot jelent a termelési folyamatokban, a vállalkozások számára is. Ahhoz, hogy az európai gazdaság versenyképes maradjon, az EU-ban teret kell biztosítani az innovációnak, és ösztönözni kell a vállalkozókat és az induló vállalkozásokat ötleteik kidolgozására.

Természetesen a mesterséges intelligenciának és az általános célú mesterséges intelligenciának megvannak a kockázatai, a modellek hibáitól és az alkalmazásokban elkövetett hibáktól kezdve a technológia nyilvánvalóan bűnelkövetési célú felhasználásáig. Ezért az EU-nak rendelkeznie kell a rosszindulatú támadások és kiberfenyegetések visszaveréséhez szükséges szakértelemmel, valamint uniós szintű infrastruktúrára is szüksége van a technológia megfelelő működésének biztosítása érdekében.

A fentiek mindegyike azt mutatja, mennyire fontos a megfelelő szabályozás, amelynek középpontjában a tanulóadatok minősége, a képzési módszerek, végső soron pedig a végtermék áll. A mesterséges intelligencia fejlesztésének olyan európai értékeken kell alapulnia, mint az átláthatóság, a fenntarthatóság, az adatvédelem és a jogállamiság tiszteletben tartása. Sajnos az általános célú mesterséges intelligencia terén a fő fejlesztéseket az EU joghatóságán kívül eső szereplők vezetik. Az Uniónak ezért fejlesztenie kell a kapacitásokat, hogy ne csak az európai szereplőkre, hanem a piacunkon tevékenykedő harmadik országbeli szereplőkre is rá tudja kényszeríteni a jogszabályainak betartását és az európai értékek tiszteletben tartását.

Az EU-nak többek között versenypolitikai eszközökkel kell csökkentenie a gyakran harmadik országbeli digitális nagyvállalatok erőfölényét. Az EU versenyhatóságainak a kapacitásaik bevetésével biztosítaniuk kell, hogy a hiperskálázók ne éljenek vissza B2B vagy B2G piaci pozíciójukkal.

A hatóságok támogathatják az általános célú és egyéb mesterségesintelligencia-alkalmazások európai szolgáltatóit azáltal, hogy megvásárolják termékeiket, ezzel demonstrálva megbízhatóságukat további felhasználók és ügyfelek számára. Az EU ténylegesen rendelkezik a „made in Europe” mesterséges intelligenciához szükséges tehetséggel, technológiai szakismerettel és vállalkozói szellemmel. A beruházások hiánya, a megfelelő informatikai infrastruktúra hiánya és a belső piacnak a bővülést akadályozó tartós széttagoltsága azonban gátolja a mesterséges intelligenciával foglalkozó európai szereplők versenyképességét.

MEGLEPETÉSVENDÉGÜNK

Meglepetésvendégünk ezúttal Dr. Alexandra Borchardt, az EGSZB 2024. évi „Connecting EU” szemináriumának meghívott előadója. A mesterséges intelligencia újságírásra gyakorolt hatásáról szóló, hírfogyasztással foglalkozó 2024. évi EBU-jelentés vezető szerzőjeként elemzi a felelős újságírás kilátásait a generatív mesterséges intelligencia gyors terjedését követően. Bár a médiaipar egyes képviselőit már megrészegítette a mesterséges intelligencia ígérete, a generatív mesterséges intelligencia jelentette kockázatok jelentősek – csakúgy mint az általa nyújtott lehetőségek.

Dr. Alexandra Borchardt vezető újságíró, független tanácsadó, egyetemi oktató és médiakutató, aki több mint 25 éves hírszerkesztői tapasztalattal rendelkezik, ebből 15 évet vezetői pozícióban töltött el. Az elmúlt

öt évben a Hírkiadók Világszövetsége (WAN-IFRA) „Table Stakes Europe” programjának coachaként 26 európai kiadót támogatott a digitális átállásban. Munkásságával itt ismerkedhet meg.

MEGBÍZHATÓ ÚJSÁGÍRÁS A GENERATÍV MESTERSÉGES INTELLIGENCIA KORÁBAN

Alexandra Borchardt cikke

Provokatívan fogalmazva az újságírás és a generatív mesterséges intelligencia ellentmond egymásnak: az újságírás tényekről szól, a generatív MI pedig valószínűségeket számít ki. Vagy elfogadjuk, hogy az újságírók is kitöltsék egy történet fehér foltjait bármivel, ami elképzelhetőnek tűnik? Mert a generatív mesterséges intelligencia pontosan így működik. Mindazonáltal a generatív MI hatalmas lehetőségeket nyit meg az újságírás fejlesztésére, az ötletek gyűjtésében, az interjúkérdésekben és a vezető hírekben való felhasználásától kezdve az adatvezérelt újságírásban és a gyors dokumentumelemzésben betöltött szerepéig. Segíthet a formátumok és nyelvek közötti váltásban is, a szövegeket videókká, podcastokká és vizuális elemekké tudja átalakítani, átírhat, lefordíthat, illusztrálhat tartalmakat, és csevegési formátumban is hozzáférhetővé teheti azokat. Ezek a szempontok segíthetnek az olyan emberekkel való kapcsolattartásban is, akiket korábban nehéz volt elérni: ilyenek a nagyon kisméretű helyi közönségek, az olvasási vagy szövegértési nehézségekkel, illetve más korlátozásokkal küszködők, valamint azok, akiket egyszerűen nem érdekelnek a hagyományos újságírási formák. Ahogy Ezra Eeman, az NPO holland közszolgálati műsorszolgáltató stratégiai és innovációs igazgatója mondja: „A generatív mesterséges intelligencia révén jobban tudjuk teljesíteni közszolgálati feladatunkat; az MI javítja az interaktivitást, a hozzáférhetőséget és a kreativitást. Segít abban, hogy több tartalmat juttassunk el közönségünkhöz.”

Miközben az iparág egyes szereplői már egyértelműen megrészegültek a generatív mesterséges intelligencia ígéreteitől, a technológia jelentős kockázatokat rejt magában az újságírásra nézve. A két legfontosabb kockázat az információba vetett bizalom általános elvesztése, valamint az ágazat üzleti modelljeinek további romlása vagy akár eltűnése. Amint már említettük, a „hallucinációk” – ezt a kifejezést arra használják, hogy az MI hajlamos válaszokat kitalálni, igaznak tűnő, de helytelen tényekkel és forrásokkal előállni – valójában inkább a technológia jellemző tulajdonságának tekinthetők, mint hibának. A kihívás azonban ennél összetettebb. Mivel a generatív MI segítségével bárki létrehozhat néhány perc alatt bármilyen tartalmat, akár „deepfake” tartalmakat is, fennáll a veszélye, hogy a nyilvánosság elveszíti a bizalmat mindenfajta tartalom iránt. A médiaműveltségről szóló képzés már most azt tanácsolja, hogy mindenki legyen szkeptikus az interneten talált tartalmakkal kapcsolatban; ez az egészséges szkepticizmus teljes bizalmatlanságba fordulhat át, ha a tartalomgyártás mennyisége növekszik. Még nem tudjuk, hogy a hagyományos médiamárkák profitálnak-e abból, hogy vezető szerepet töltenek be ebben az információs világban, vagy pedig minden médiát megbízhatatlannak tart majd a közvélemény ebben az összefüggésben.

A generatív keresések előretörése tovább súlyosbítja a bajt, mert azzal fenyeget, hogy az újságírás egyre inkább láthatatlanná válik. Míg a múltban egy Google-keresés számos linket eredményezett, amelyek

többnyire megbízható médiamárkákhoz vezettek, a keresési eredményeket manapság egyre inkább a generatív mesterséges intelligencia alakítja. Az emberek az első szintű válaszokat szöveges formában kapják meg; még csak nem is kell alaposabban továbbkeresgélniük. Nem csoda, hogy a médiavállalatok vezetői halálra vannak rémülve. Sokan igyekeznek mielőbb bevezetni az MI alkalmazását a hatékonyság növelése érdekében, ami nyilvánvalóan nem célravezető: valójában még több beruházásra lenne szükség a minőségi újságírás terén, hogy megmutathassuk a nagyközönségnek, mi a különbség a puszta „tartalom", illetve a megfelelő kutatáson alapuló, pontos és megbízható újságírás között.

A mesterséges intelligencia médiában való felhasználását illetően etikai megközelítés kell. Először is a médiaszervezeteknek MI-stratégiára van szükségük, és arra kell összpontosítaniuk, hogy a technológia hogyan járulhat hozzá a közszolgáltatási érték biztosításához. Az erőforrásokat a kívánatos célokra és azok megfelelő végrehajtására kell összpontosítani – mindig annak tudatában, hogy a mesterséges intelligencia jelentős környezeti és társadalmi költségekkel jár. Mindig biztosítani kell annak lehetőségét, hogy nemet mondjunk. A szervezeteknek is fel kell használniuk hatalmukat és befolyásukat a termékek vásárlása, a szabályozásért folytatott lobbizás, valamint a szerzői jogi és adatvédelmi vitákban való részvétel során is. Nagy a tét. A kár növekedésének elkerüléséhez elengedhetetlen, hogy minden vállalat rendszeresen ellenőrizze termékeit az elfogultság és a sztereotípiák szempontjából. Végezetül pedig ebben a gyorsan változó környezetben, amikor minden nap jelennek meg új termékek, veszélyes egyedül haladni az úton. Az ágazaton belüli, valamint az ágazat és a technológiai vállalatok közötti együttműködésben való részvétel és az együttműködés előmozdítása alapvető fontosságú az előrevezető, felelős utak megtalálásához.

Az azonban kétségtelen, hogy a generatív MI nagy mértékben növelni fogja a média technológiai nagyvállalatoktól való függőségét. Minél jobban integrálják a technológiai vállalatok az MI-eszközöket az emberek által minden nap használt alkalmazásokba, annál kevesebb ellenőrzéssel rendelkeznek majd a médiavállalatok a gyakorlatok, folyamatok és termékek felett. Etikai iránymutatásaik így csak kiegészíthetik azt, amiről már rég született döntés máshol.

Mindezt figyelembe véve talán kissé meglepetést jelenthet a következő feltevés: A holnap újságírása nagyrészt a tegnapéra hasonlíthat – és annál remélhetőleg jobb lesz. A mai újságírás egy része azonban el fog tűnni. Az újságírás, ahogy mindig is volt, a tényekről, a meglepetésekről, a történetmesélésről és a hatalom felelősségre vonásáról fog szólni. A közönséggel való stabil, lojális, megbízható kapcsolatok kiépítésére fog törekedni, azáltal, hogy iránymutatást nyújt, irányítja a vitákat és közösségeket támogat. A mesterséges tartalmak világában óriási értéke lesz annak, amit az igazi emberek mondanak, gondolnak, éreznek. Az újságírók pedig pontosan ennek feltárásához értenek. A mesterséges intelligencia azonban segítheti is az újságírást abban, hogy jobb eredményeket érjen el: hogy az egyének és csoportok számára szükségleteiknek és élethelyzetüknek megfelelő szolgáltatásokat nyújtson; hogy inkluzívabbá váljon, a helyi szintre összpontosítson, és olyan adatokkal gazdagodjon, amelyek korábban nem voltak elérhetőek. Amint Anne Lagercrantz, a svéd televízió vezérigazgató-helyettese megjegyezte: „Az MI alapvetően meg fogja változtatni az újságírást, de a társadalomban betöltött szerepünket remélhetőleg nem. Dolgoznunk kell a médiaipar hitelességén. Biztonságos helyeket kell létrehoznunk az információ részére." Nyugodtan kijelenthetjük, hogy a mesterséges intelligencia kora a legnagyobb veszélyt nem magára az újságírásra, hanem annak üzleti modelljeire jelenti.

Ez a szöveg az Európai Műsorsugárzók Uniója által 2024-ben közzétett, „Trusted Journalism in the Age of Generative AI" című, ingyenesen letölthető jelentésen alapul, amelynek kutatói és szerzői Dr. Alexandra Borchardt, Kati Bremme, Dr. Felix Simon és Olle Zachrison.

TÉRJÜNK A LÉNYEGRE!

Térjünk a lényegre! **rovatunkban Alain Coheur, *Az egészségügyre vonatkozó kiemelt európai kezdeményezés létrehozása* című EGSZB-vélemény előadója szorgalmazza, hogy az új Európai Bizottság kezelje kiemelten az egészséggel kapcsolatos kérdéseket. Hangsúlyozza, hogy az egészségügyre vonatkozó kiemelt európai kezdeményezés egyesítő erővel bír, és az egészségügyi rendszerek megerősítése, illetve az EU jövőbeli válságokkal szembeni védelme révén európai szolidaritásról hivatott tanúbizonyságot tenni.**

ALAIN COHEUR

AZ EGÉSZSÉG KÉRDÉSÉNEK KIEMELT HELYEN KELL SZEREPELNIE AZ ÚJ EURÓPAI BIZOTTSÁG NAPIRENDJÉN

Alain Coheur írása

Az egészség az EU rezilienciájának és jólétének alapvető pillére. Közel sem mellékes kérdés, épp’ hogy minden európai polgár számára kulcsfontosságú prioritás, mivel egyszer-egyszer mindenki igénybe veszi egészségügyi rendszereinket. A Covid-járvány idején az egészség állt a középpontban. Meg kell azonban állapítani, hogy Ursula von der Leyen elnök nem tudott élni a pozíciója adta egyedülálló lehetőséggel, hogy az egészségügyi politikák horizontális integrációját előmozdítva az összes többi szakpolitikai terület alapvető elemévé tegye az egészséget.

Fel kell számolnunk az ágazati silókat, és egy koherensebb, összetartóbb és inkluzívabb európai modellt kell kialakítanunk, amely támogatja a mindenki számára igazságos átmenetet, és senkit sem hagy hátra. Egyesítenünk kell az összes érdekelt felet, meg kell erősítenünk a szociális párbeszédet, és be kell vonnunk a civil társadalmat, a szakpolitikák kialakításától kezdve a végrehajtáson át az értékelésig.

Az EGSZB kéri, hogy hozzanak létre egy kiemelt európai kezdeményezést az egészségügyre vonatkozóan: ez az európai szolidaritásban gyökerezve egyesítő erővel bírna egészségügyi rendszereink megerősítése, az egészség terén fennálló egyenlőtlenségek elleni küzdelem és a jövőbeli válságokkal szembeni védelem érdekében. Ennek az átfogó kezdeményezésnek a középpontjában a következő főbb elemek fognak állni:

- Az európai gondozási és egészségügyi garancia: ez ígéretet jelent minden európai polgár számára a színvonalas ellátáshoz való méltányos és egyetemes hozzáférésre.
- Az „egy egészség” megközelítés: az emberek egészsége elválaszthatatlan az állatok, a növények és a környezet egészségét?l. Az éghajlatváltozás, a világjárványok és a biológiai sokféleség csökkenése mind olyan fenyegetést jelentenek, amelyek miatt kénytelenek vagyunk holisztikus megközelítést alkalmazni.
- Digitális eszközök és a mesterséges intelligencia hasznosításával korszer?síteni kell egészségügyi rendszereinket – biztosítva, hogy mindvégig els?dleges szempont legyen a kiberbiztonság, valamint a polgárok és az egészségügyi szakemberek digitális készségeinek fejlesztése.
- Stratégiai szociális és egészségügyi beruházások. Az egészségbe való beruházás pozitív hatással van a polgárok jóllétére és Európa versenyképességére.
- Garantálni kell a gyógyszerek hozzáférhet?ségét és egy olyan innovatív és versenyképes uniós ipart kell kiépíteni, amelynek fejlesztése során el?térbe kell helyezni az egészséget és a közérdeket, és csökkenteni kell a globális ellátási láncoktól való függ?ségünket. Az Európa területén történ? gyártás alapvet?en fontos egészségügyi szuverenitásunk biztosításához.
- Megfelel? számú, jól képzett, jól fizetett egészségügyi szakemberre van szükség – ehhez vonzó munkafeltételeket kell teremteni, be kell ruházni a képzésbe, vonzó életpályamodelleket kell kialakítani és folyamatosan támogatni kell az egészségügyi dolgozókat.
- Meg kell er?síteni a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági politikákat, különösen a foglalkozás-egészségügy, munkahelyi sz?r?programok, valamint a munkavállalók rákkelt? anyagokkal és mutagénekkel szembeni védelme révén.
- Kiemelten kell kezelni a nem fert?z? betegségek és a ritka betegségek jelentette kihívást; ez azt is jelenti, hogy küzdeni kell az egészség terén fennálló, több okból kialakuló egyenl?tlenségek ellen.

EGSZB-HÍREK

Már lehet pályázni az EGSZB 15. civil társadalmi díjára, melyet ezúttal az európai társadalom káros polarizációja elleni küzdelemért ítélünk oda

Civil társadalmi szervezetek, magánszemélyek és magánvállalkozások mostantól nevezhetik be nonprofit projektjeiket az európai társadalom káros polarizációja elleni küzdelemnek szentelt EGSZB-díjra.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) a napokban hirdette meg 15. civil társadalmi díját. Az idei díj konkrét célja, hogy olyan, az Európai Unió területén végrehajtott, hatékony, innovatív és kreatív nonprofit kezdeményezéseket és tevékenységeket jutalmazzon, amelyek az európai társadalom káros polarizációja ellen küzdenek.

A legfeljebb öt nyertest összesen 50 000 euróval díjazzuk. A nevezési határidő 2024. november 7. (brüsszeli idő szerint) 10 óra. A díjátadó ünnepségre 2025 márciusában kerül sor az EGSZB civil társadalmi hetének keretében.

Az EU-ban hivatalosan bejegyzett és helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten tevékenykedő civil társadalmi szervezetek nyújthatnak be pályázatokat. A díjra az EU-ban lakóhellyel rendelkező magánszemélyek, valamint ott bejegyzett vagy működő vállalatok is pályázhatnak, feltéve, hogy projektjeik szigorúan nonprofit jellegűek.

Csak olyan kezdeményezések és projektek díjazhatók, amelyeket az EU területén hajtanak végre, és amelyek már megvalósultak, vagy még folyamatban vannak. A követelmények részletes leírása és az online pályázati űrlap az EGSZB civil társadalmi díjának weboldalán érhető el.

A díjra javasolt tevékenységek és/vagy kezdeményezések sokféle kérdéssel foglalkozhatnak. Néhány példa: a káros polarizációt meghatározó egyéni és kollektív tényezők azonosítása; a szervezetek finanszírozásával kapcsolatos átláthatóság előmozdítása; a csökkenő médiapluralizmus elleni küzdelem; a tömegtájékoztatás szabadságának, sokszínűségének és függetlenségének előmozdítása; a dezinformáció és az álhírek elleni küzdelem.

Az EGSZB kiemelt tevékenységeként a civil társadalmi díj célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a civil társadalom kimagasló módon hozzájárul az európai identitás és polgárság megteremtéséhez, valamint az európai integrációt támogató közös értékek előmozdításához. A díj minden évben más, az EU számára különösen fontos témára összpontosít. (lm)

Az EGSZB határozottabb uniós fellépést sürget a jogállamiság terén, és felhívja a figyelmet a régóta várt civil társadalmi platformra

A demokráciáért, a jogérvényesülésért és a jogállamiságért felelős új európai biztos kinevezése nyomán az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) határozottabb uniós fellépésre szólít fel a jogállamiság és az alapvető jogok terén.

Szeptemberi plenáris ülésén az EGSZB vitát rendezett a demokráciáról, ahol ötletek merültek fel arra nézve, hogy az EU hogyan tudna jobban fellépni a jogállamiság megsértésével és a demokrácia eróziójával szemben. A vita során Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke bejelentette a régóta várt civil társadalmi platform életre hívását is.

Az EGSZB ezt már 2016 óta szorgalmazza. A platform várhatóan nagyobb beleszólást biztosít a civil társadalomnak az uniós szakpolitikák alakításába, és biztosítja azt a már régóta igényelt színteret, ahol a szervezetek kapcsolatba léphetnek az uniós intézményekkel és segíthetik az olyan kulcsfontosságú kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatalt, mint az igazságszolgáltatás függetlensége és a demokratikus szabadságok.

Joachim Herrmann, az Európai Bizottság Jogérvényesülési és Fogyasztóügyi Főigazgatóságának munkatársa ismertette a legfrissebb jogállamisági jelentést, kiemelve annak az egységes piacra gyakorolt hatását, valamint azt, hogy a jelentés immáron az uniós csatlakozásra váró országokra is kitér.

Kevin Casas-Zamora a Nemzetközi Intézet a Demokráciáért és a Választási Segítségnyújtásért képviseletében méltatta az EU erőfeszítéseit, de figyelmeztetett a demokratikus visszacsúszásra, emiatt a civil társadalom erőteljesebb szerepvállalására és részletesebb jogállamisági jelentésekre szólított fel. **Alexandrina Najmowicz**, az Európai Polgári Fórum munkatársa egyértelműbb ajánlásokat és korai előrejelző rendszert sürgetett a demokrácia további eróziójának megelőzése érdekében.

A vita során a résztvevők óva intettek az elkényelmesedéstől, és hangsúlyozták, hogy kezelni kell azokat az egyre fokozódó aggályokat, amelyek a tekintélyelvűség, az igazságszolgáltatás függetlenségére leselkedő veszélyek és a szűkülő civil társadalmi tér kapcsán merülnek fel. **Jerzy Pomianowski**, a Demokráciáért Európai Alapítvány vezetője arra figyelmeztetett, hogy ha a demokráciát olyan közvetlenebb problémák miatt, mint a migráció és a biztonság, háttérbe szorítják, az visszaüthet, és kérte, hogy a fejlesztési segélyek 5%-át fordítsák demokráciavédelmi programokra.

Az EGSZB vitája rávilágított arra, hogy a civil társadalom nélkülözhetetlen szerepet játszik a jogállamiság védelmében, és arra szólított fel, hogy vonják be őket jobban az uniós szakpolitikai döntéshozatalba. A civil társadalmi platform elindítása, valamint az alapvető jogok iránti megújított elkötelezettség kulcsfontosságú az uniós demokrácia jövője szempontjából. (gb)

Az EGSZB és az Afrikai Unió ECOSOCC együttes nyilatkozata a jöv?r?l szóló ENSZ-csúcstalálkozón

Szeptember 20-án az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) és az Afrikai Unió Gazdasági, Szociális és Kulturális Tanácsa (ECOSOCC) együttes nyilatkozatot terjesztett elő a jövőről szóló New York-i ENSZ-csúcstalálkozón, amelyben kiemelte a civil társadalom központi szerepét a globális kihívások kezelésében és a fenntartható fejlődés előmozdításában.

Ez a nyilatkozat az **EGSZB** és az **ECOSOCC** közötti egyetértési megállapodás keretében közös jövőképet fogalmaz meg egy igazságosabb, inkluzívabb és méltányosabb világról. Az EGSZB és az ECOSOCC közötti partnerség célja, hogy új szövetségeket és kezdeményezéseket inspiráljon.

„Ez a nyilatkozat sokkal több, mint egyszerű szavak. Szilárd elkötelezettséget jelent a demokrácia, az inkluzivitás és a fenntarthatóság közös értékei mellett – emelte ki **Oliver Röpke elnök** – A sürgető globális kihívásokkal szemben szilárdabb multilateralizmusra van szükségünk, amely valóban a civil társadalmat helyezi a középpontba.”

Az együttes nyilatkozat a következőket hangsúlyozza:

- a fenntartható fejl?dési célok terén elért eredmények felgyorsítása, átfogó stratégiát sürgetve a fenntartható fejl?dési célok el? mozdítására,
- a klímasemlegességre való méltányos átállás, hangsúlyozva a tisztességes munkahelyek biztosításának és a szegénység felszámolásának fontosságát a klímasemleges gazdaságra való átállás során,
- a globális pénzügyi rendszer reformja a fenntartható fejl?dés jobb támogatása érdekében, különösen a sérülékeny helyzet? országokban,
- a nemek közötti egyenl?ség szempontját érvényesít? szakpolitikák az éghajlat-politikai és fejlesztési programokban,
- központi szerep biztosítása a civil társadalomnak a globális kormányzás reformjában, amelynek magában kell foglalnia az ENSZ döntéshozó szerveinek felülvizsgálatát is,
- a fiatalok bevonása és a digitális innováció el?mozdítása, mint a jöv?beli globális kormányzás kulcsfontosságú mozgatórugói.

Az EGSZB és az ECOSOCC közötti partnerséget a ghánai Accrában 2024. július 17-én aláírt egyetértési megállapodással tették hivatalossá. Az egyetértési megállapodás megerősíti az együttműködést olyan kulcsfontosságú területeken, mint a fenntartható fejlődés, az éghajlat-politikai fellépés és a civil társadalmi szerepvállalás. Olyan intézkedéseket határoz meg, mint a rendszeres találkozók, az EU–AU csúcstalálkozókhoz való közös hozzájárulások, valamint egy állandó civil társadalmi szerepvállalási mechanizmus létrehozása.

Az együttműködés tükrözi mindkét intézmény elkötelezettségét az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása és az inkluzív kormányzás előmozdítása iránt. A civil társadalom szerepének az EU–Afrika partnerségben való megerősítésére összpontosító egyetértési megállapodás hangsúlyozza, hogy a globális kihívásokra – többek között az éghajlatváltozásra és a demokratikus rezilienciára – közös megoldásokat kell találni.

Az EGSZB és az ECOSOCC célja, hogy Afrika-szerte megerősítse a civil társadalmat. (at)

A választásokat követ? EGSZB-állásfoglalás sürgeti, hogy az uniós intézmények az új jogalkotási ciklusban a biztonságra összpontosítsanak

Októberi plenáris ülésszakán az EGSZB elfogadta *„Az EU demokratikus fejlődésének feltérképezése: állásfoglalás a következő jogalkotási ciklushoz”* című állásfoglalást, melyet Christa Schweng, Cinzia Del Rio és Ioannis Vardakastanis EGSZB-tagok dolgoztak ki.

A jelenlegi többszörös válságra tekintettel az EGSZB arra kéri az új Európai Parlamentet és Európai Bizottságot, hogy az Európai Unió megerősítése érdekében használják ki az EGSZB-ben képviselt sokszínűséget.

Az új jogalkotási ciklusnak arra kell irányulnia, hogy megerősítse az EU nemzetközi pozícióját, kezelje az intézményi felépítésével kapcsolatos problémákat, szilárd alapot biztosítson Európa közös értékeihez, a gazdaságot pedig egy fejlett, inkluzív szociális modellre épülő fenntartható jövő felé terelje – mivel ez elengedhetetlen a fejlődéshez, az egységhez és a versenyképességhez.

Az állásfoglalásban az EGSZB arra kéri az uniós intézményeket, hogy alakítsanak ki egy hatrétegű biztonsági koncepciót, amelynek alapja, hogy az EU:

- megvédi polgárait a küls? fenyegetésekkel szemben,
- megvédi az embereket a bels? – els?sorban az egészséggel, a demográfiai változásokkal és a szegénységgel kapcsolatos – kockázatoktól, és Európa-szerte hozzáférhet?, egyetemes szociális védelmet és jóllétet biztosít,
- olyan versenyképes szociális piacgazdaságot garantál, amely termelékenységet, innovációt, min?ségi munkahelyeket és teljes foglalkoztatást biztosító ökoszisztémákra épül,
- mindenki számára reziliens gazdaságot teremt,
- biztosítja a párbeszédet, valamint a szociális partnerek, a szervezett civil társadalom és a nyilvánosság részvételét annak érdekében, hogy meg tudjon birkózni napjaink és a közeljöv? kihívásaival és átalakító hatásaival,
- védelmet nyújt az éghajlatváltozás, a környezetszennyezés és a biológiai sokféleség csökkenésének jelenlegi és jöv?beli fenyegetéseivel szemben.

Az állásfoglalás a civil társadalmi hét eredménye, amelyet az EGSZB 2024 márciusában első alkalommal szervezett meg, azzal a céllal, hogy hathatósan képviselje minden európai korosztály, a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek véleményét. (mp)

Biológiai sokféleség: Az EGSZB integrált megközelítést szorgalmaz a hármas környezeti válság kezelése érdekében

Az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye Feleinek Konferenciája 16. ülésének (COP16) közeledtével az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) integrált globális megközelítést szorgalmaz a biológiai sokféleség jelenlegi válságának kezelése érdekében.

A globális feszültségek fokozódásával az EGSZB sürgeti a kormányokat, hogy összpontosítsanak a biológiai sokféleségre, amely a hármas környezeti válság (éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és elsivatagosodás) megoldásának kulcsa lehet. A COP16 kulcsfontosságú pillanat lesz a bolygónk ökoszisztémáinak védelmére irányuló globális erőfeszítések felgyorsításához, hangsúlyozta szeptemberben elfogadott véleményében az EGSZB.

„A biológiai sokféleség hiányában az ökoszisztémák és a gazdaságok össze fognak omlani, mivel a globális GDP több mint fele és a munkahelyek 40%-a közvetlenül a természettől függ”, jelentette ki Arnaud

Schwartz, a vélemény előadója.

Az EGSZB rámutat arra, hogy a biológiai sokféleséget, az ökoszisztémák alapját, az emberi jóllétet és a gazdaságokat több szakpolitikai ágazatban, például az éghajlat-politikában, a mezőgazdaságban és a kereskedelemben is érvényesíteni kell, és nem szabad elszigetelten kezelni őket. A kereskedelmi megállapodásoknak például elő kell mozdítaniuk a fenntarthatóságot azzal, hogy biztosítják, hogy a termékek és a technológiák ne játsszanak szerepet az erdőirtásban és az élőhelyek pusztulásában.

A biológiai sokféleség megőrzéséhez minél előbb pénzügyi támogatást is biztosítani kell. A közfinanszírozás önmagában nem elegendő, ezért állami, magán és innovatív pénzügyi mechanizmusok kombinációjára van szükség.

Az EGSZB sürgeti az EU-t, hogy támogassa a globális dél országait a biológiai sokféleség védelmében, és szorgalmazza a biológiai sokféleségre káros támogatások – és különösen a fosszilis tüzelőanyagoknak kedvező támogatások – fokozatos megszüntetését. E támogatásoknak az ökoszisztémák helyreállítására való átirányításával mind az éghajlatváltozást, mind a biológiai sokféleség csökkenését természetalapú megoldások révén lehetne kezelni, például újraerdősítéssel, fenntartható mezőgazdasággal és a vizes élőhelyek helyreállításával.

Az EGSZB kiemeli továbbá az „egy az egészség” megközelítés fontosságát, amely összekapcsolja a humán- és állategészségügyet, valamint a környezet egészségét. Az egészséges ökoszisztémák biztosítják az olyan kritikus szolgáltatásokat, mint a beporzás, a szénmegkötés és a vízszűrés, amelyek mindegyike hozzájárul az emberi jólléthez. A biológiai sokféleség csökkenése aláássa az ökoszisztémák rezilienciáját, növelve ezzel az olyan zoonotikus betegségek kockázatát, mint a Covid19.

Az EGSZB azt is kéri, hogy a fiatalokat nagyobb mértékben vonják be a döntéshozatalba. Javasolja, hogy hozzák létre az Európai Bizottság jövő nemzedékeiért felelős ügyvezető alelnöki tisztségét, ezzel biztosítva a hosszú távú fenntarthatóság és jóllét elsőbbségét a rövid távú előnyökkel szemben. (ks)

2024. évi uniós ökológiai díjak: Olaszország, Spanyolország és Svédország kapja a legjobb ökológiai kkv-ért, kiskereskedésért és étteremért járó EGSZB-elismerést

Az Európai Bizottság 2024. szeptember 23-án hirdette ki a harmadik alkalommal odaítélt uniós ökológiai díjak nyerteseit. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) három fontos kategóriában választotta ki a nyerteseket: legjobb bioélelmiszer-feldolgozó kkv, legjobb bioélelmiszer-kiskereskedő és legjobb ökológiai étterem.

A nyertesek a következők:

- **Legjobb bioélelmiszer-feldolgozó kkv**: *Gino Girolomoni Cooperativa Agricola* (Olaszország) – egy megújuló energiát használó, biotésztát el?állító szövetkezet Marche régióban, amely több mint 300 helyi gazdát támogat.
- **Legjobb bioélelmiszer-kiskereskedő**: *SAiFRESC* (Spanyolország) – egy gazdák által irányított kezdeményezés, amely 30 hektár ökológiai mez?gazdasági területen 70 különféle biogyümölcsöt és -zöldséget termeszt, támogatja a körforgásos gazdaságot és tanm?helyeket szervez.
- **Legjobb ökológiai étterem**: *Kalf & Hansen* (Svédország) – egy 100%-ban ökológiai, szezonális észak-európai konyhára szakosodott étteremlánc, amely fenntartható módon szerzi be az alapanyagokat és szoros kapcsolatot tart fenn helyi termel?kkel.

Peter Schmidt, az EGSZB „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” (NAT) szekciójának elnöke a nyerteseket méltatva megjegyezte, hogy a díjak az innovációt és a kiválóságot ismerik el az EU ökológiai ágazatában. Hangsúlyozta, hogy könnyebben elérhetővé és megfizethetőbbé kell tenni az ökológiai termékeket, ha azt akarjuk, hogy növekedjen az ágazat és az EU 2030-ra elérje a 25%-os ökológiai gazdálkodásra vonatkozó célkitűzését. „Helytelen azonban az a megközelítés, hogy agrárpolitikák révén oldjunk meg szociális problémákat. Szociálpolitikákkal kell ugyanis elérni, hogy az európai polgárok megengedhessék maguknak a biotermékeket” – tette hozzá.

Az uniós ökológiai díjak a szélesebb körű *uniós ökológiai nap* kezdeményezés részét képezik, amelyet 2021-ben indítottak azzal a céllal, hogy rávilágítsanak az ökológiai gazdálkodás előnyeire. Az EU közös agrárpolitikája keretében támogatott biogazdálkodás jelentősen nőtt: míg 2012-ben az EU mezőgazdasági területeinek 5,9%-án folytattak biogazdálkodást, 2022-ben ez az arány már 10,5% volt, a kiskereskedelmi értékesítés pedig 2022-ben elérte a 45 milliárd eurót. A gazdasági kihívások ellenére az EU világviszonylatban továbbra is a második legnagyobb ökológiai piac az Egyesült Államok után. (ks)

Az EGSZB a COP29 konferencián

Idén az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) ismét részt vesz majd a COP29-en, az ENSZ 2024. évi éghajlatváltozási konferenciáján, amelyre az azerbajdzsáni fővárosban, Bakuban kerül sor.

Peter Schmidt, a „COP” ad hoc csoport elnöke, valamint **Diandra Ní Bhuachalla**, az EGSZB ifjúsági COP-küldötte képviseli majd intézményünket a konferencián, ahol az EGSZB megismétli az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásáról szóló, nemrégiben elfogadott véleményében foglalt üzeneteket, és újfent elmondja majd, hogy olyan, inkluzív és méltányos átállásra van szükség, amely biztosítja, hogy az éghajlat-politikai fellépés ne növelje a társadalmi egyenlőtlenséget. Az EGSZB emellett szót emel majd a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerek, a megújuló energia, az energiahatékonyság és a zöld technológiák mellett, valamint szorgalmazni fogja, hogy hangolják össze egymással a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos célokat. Az EGSZB azért is vesz részt a COP29-en, hogy megjelenítse az európai civil társadalom nézeteit, és hogy olyan eredmények szülessenek a konferencián, amelyekkel kiegyensúlyozott és társadalmilag igazságos módon kezelhető az éghajlati válság. (ks)

Az EGSZB Brüsszelen kívülre is elviszi az európai polgári kezdeményezést

Az EGSZB európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó ad hoc csoportja október 4-én Zágrábban tartott vitát *„Az Európai polgári kezdeményezés helyzete Horvátországban”* címmel. A megbeszélés célja az volt, hogy az ad hoc csoport tagjai felvegyék a kapcsolatot helyi érdekelt felekkel, hogy megvitassák tapasztalataikat, nézeteiket és ötleteiket. Elsősorban az európai polgári kezdeményezés horvátországi ismertségére, valamint az eddig levont tanulságokra és a feltárt bevált gyakorlatokra összpontosítottak. Az európai polgári kezdeményezés lehetővé teszi az Európai Unió polgárai számára, hogy új jogszabályok előterjesztésével közvetlenül befolyásolják az uniós politikaalkotást.

„Az Európai polgári kezdeményezés helyzete Horvátországban” címmel tartott zágrábi vita volt az első ilyen jellegű rendezvény, amelyet az ad hoc csoport Brüsszelen kívül szervezett meg. A Horvát Kereskedelmi és Kézműves Kamara (Hrvatska Obrtnička Komora) meghívására az EGSZB *ad hoc csoportjának* tagjai találkozhattak **Margareta Mađerić**-csel, a horvát Munkaügyi Minisztérium államtitkárával, az Igazságügyi Minisztériumot képviselő **Dino Zorić**-csal, valamint az **Európai Bizottság** és az **európai polgári kezdeményezés fóruma** képviselőivel. Számos résztvevő érkezett **Europe Direct Tájékoztató Központoktól**, **egyetemektől**, **helyi önkormányzatoktól** és **nemzeti gazdasági és szociális tanácsoktól**, illetve jelen voltak az **európai polgári kezdeményezés horvátországi nagykövetei** és **szervezői**, **egyetemi hallgatók** és más, az európai polgári kezdeményezés iránt érdeklődők.

A vitát délután az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó ad hoc csoport rendes ülése és egy Zágráb központjában tartott séta követte, amelynek során az ad hoc csoport tagjai kötetlenül beszélgettek horvát emberekkel, az EGSZB népszerű, *Az európai demokrácia útlevele* című kiadványát is osztogatva.

A 2023 és 2025 közötti időszakra szóló munkaprogramjával az ad hoc csoport azt szeretné elérni, hogy hangsúlyosabb legyen az EGSZB részvétele az európai polgári kezdeményezés folyamatában. A tervek szerint a csoport további üléseket szervez majd Brüsszelen kívül, hiszen ezek jó lehetőséget kínálnak az európai polgári kezdeményezés érdekelt feleivel való kapcsolatfelvételre és arra, hogy nemzeti és helyi szinten is felhívják a figyelmet a kezdeményezésre.

Az európai polgári kezdeményezéssel foglalkozó ad hoc csoportot 2013-ban hozták létre azzal a céllal, hogy politikai iránymutatást nyújtson az európai polgári kezdeményezés kapcsán és nyomon kövesse az e területtel kapcsolatos fejleményeket. A csoport jelenlegi elnöke Violeta Jelić EGSZB-tag.

A Lisszaboni Szerződéssel bevezetett európai polgári kezdeményezés 2012-ben jött létre a transznacionális szintű részvételi demokrácia legelső eszközeként. A kezdeményezés lehetővé teszi, hogy legalább hét tagállam legalább egymillió uniós polgára felkérje az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot jogszabályra. Ebben a formájában ez az eszköz a polgári jogalkotási kezdeményezés legközelebbi megfelelője.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) már a kezdetektől fogva igen aktív szerepet játszik az európai polgári kezdeményezés kidolgozásában és népszerűsítésében. (ep)

Kiberbiztonsági napok az EGSZB-nél és az RB-nél

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) és a Régiók Bizottsága (RB) október 2. és 4. között adott otthont Brüsszelben az Európai Kiberbiztonsági Hónap (ECSM) rendezvényének. Ezen uniós intézmények, regionális kormányok és civil társadalmi szervezetek vezető képviselői vettek részt, hogy foglalkozzanak napjaink gyorsan változó kiberkörnyezetének kihívásaival.

A tizenkettedik alkalommal megrendezett ECSM központi témája a pszichológiai manipuláció volt, amely egyre nagyobb fenyegetést jelent azáltal, hogy az emberi viselkedés befolyásolásával próbál jogosulatlanul hozzáférni információkhoz és szolgáltatásokhoz, megsértve a biztonsági szabályokat.

Az idei rendezvény legfontosabb következtetései a következők:

1. Az új kiberbiztonsági rendelet közös alapot határoz meg az uniós intézmények és a tagállamok számára.
2. A rendszeres kockázatértékelések elengedhetetlenek a sebezhet?ségek feltárásához és a különböz? mérséklési stratégiák rangsorolásához.
3. Az olyan újonnan megjelen? fenyegetések, mint a mesterséges intelligencián alapuló támadások és a kvantuminformatika, innovatív ellenintézkedéseket tesznek szükségessé.
4. A regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepet játszanak abban, hogy tudásmegosztás, technikai segítségnyújtás és testre szabott képzési programok révén támogassák a helyi szervezeteket.
5. Egyre gyakoribbak a mesterséges intelligencián alapuló, pszichológiai manipulációs támadások, az ezek ellen való fellépéshez pedig sokrét? és együttm?ködésen alapuló megközelítés kell.

A rendezvényről itt olvashat bővebben. (lp)

EGSZB info – Filmvetítés – A tanári szoba

Szeptember 17-én, kedden az EGSZB-nél vetítették *A tanári szoba (The Teachers' Lounge)* című játékfilmet, amely a legjobb filmnek járó LUX európai közönségdíj idei győztese.

A **német filmrendező, İlker Çatak** által készített film alapvetően egy tanár nehézségeiről szól, de közben az oktatási rendszer szélesebb körű kérdéseivel is foglalkozik. A filmvetítést követően a résztvevők egy beszélgetésen vettek részt, amelyet **Laurențiu Plosceanu, az EGSZB kommunikációért felelős alelnöke** vezetett. Ennek során **Jan Wilker és Tatjana Babrauskienė is felszólalt**, részletesen beszélve a film által érintett témákról és arról, hogy azok mennyiben fontosak aktuális társadalmi kérdések szempontjából.

A filmvetítés egy sorozat része, amelyet **az EGSZB az Európai Parlament Lux közönségdíjával együttműködésben** szervez, kiemelve, hogy az EGSZB elkötelezett a sürgető társadalmi témákról folytatott párbeszéd előmozdítása iránt.

CSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS HÍREK

A Draghi-jelentés kit?zi a követend? irányt. Megvan-e a bátorság és a politikai szándék az EU versenyképességének helyreállítására?

Stefano Mallia, az EGSZB Munkáltatók csoportja elnökének cikke

A Mario Draghi által készített jelentés közzététele ismét ráirányította a figyelmet arra, hogy sürgősen foglalkozni kell az Európa előtt álló gazdasági kihívásokkal. Mind a Letta-, mind a Draghi-jelentés megkongatja a vészharangokat, éspedig hangosan: Európa meghatározó pillanat előtt áll, és nem engedhetjük meg magunknak az önelégültséget.

A tét most nagyobb, mint valaha: az elmúlt két évtized során az EU gazdasági növekedése folyamatosan elmaradt az Egyesült Államokétól, Kína felzárkózása pedig gyors ütemben folyt. 2002 és 2023 között az USA és az EU (2015-ös árakon számított) GDP-je közötti különbség a valamivel több mint 15%-ról aggasztó mértékűre, 30%-ra nőtt. Az összehasonlítás a vásárlóerő-paritást (PPP) vizsgálva még kevesebb kétséget hagy: így a korábbi 12% helyett immár 34% a különbség.

Az egyik legnagyobb kihívást az európai szabályozási környezet jelenti. Az adatok megdöbbentőek: 2019 és 2024 között az EU hozzávetőlegesen 13 000 jogalkotási aktust léptetett életbe, szemben az Egyesült Államokkal, amely mintegy 3500-at.

Ez a szabályozási túlterheltség jelentős megfelelési költségekkel járt a vállalkozások számára, és erőforrásokat vont el az innovációtól és a teljesítményjavítástól. Ráadásul aggasztó tendenciát indított el a vállalatok körében, amelyek igyekeznek az EU-n kívülre áttelepülni: 2008 és 2021 között az európai unikornisok 30%-a költözött el így.

Amint azt Mario Draghi is hangsúlyozza, a beruházások önmagukban nem viszik előre Európát. Biztosítani kell, hogy a reformok érdemi javulást eredményezzenek. Az egységes piac kiteljesítésére, az akadályok felszámolására, valamint a tehercsökkentéssel és a szabályok észszerűsítésével kapcsolatos koherens megközelítés előtérbe helyezésére kell koncentrálnunk. Ezek olyan kulcsfontosságú lépések, amelyeket jelentős politikai csatározások nélkül azonnal meg lehet tenni, és amelyek kézzelfogható előnyökkel járnának a vállalkozások, különösen a gazdaságaink gerincét képező kkv-k számára.

Ezenkívül nem hagyhatjuk figyelmen kívül ágazataink és gazdaságaink összekapcsoltságát sem. Az egyik területen elért javulás pozitív továbbgyűrűző hatásokkal járhat más területeken. A mesterséges intelligencia és az adatvezérelt technológiák integrálása például támogathatja az intelligensebb energiagazdálkodást a különböző ágazatokban – a korszerű gyártástól a precíziós mezőgazdaságig –, jelentősen csökkentve a

költségeket és a kibocsátásokat. Ez a fajta szinergia az, amelynek elérésére törekednünk kell.

A követendő irány egyértelmű. Európában megvan az ahhoz szükséges kapacitás, tehetség és innovációs potenciál, hogy visszanyerje versenyelőnyét. De határozott politikai szándékra és együttműködésre is szükség lesz, és hosszú távú stratégiai célkitűzésekre kell összpontosítani. Immár – uniós intézményekként és tagállamokként – a mi felelősségünk, hogy ezekből a lehetőségekből valódi változást hozó intézkedések szülessenek.

Készséghiány? Az új Európai Bizottságból hiányzik a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felel?s biztos

Az EGSZB Munkavállalók csoportjának cikke

Most, hogy bejelentették az Európai Bizottság új összetételét, nem tudunk szó nélkül elmenni amellett, hogy megszűnt a szociális jogokért és a foglalkoztatásért felelős biztosi poszt. Ehelyett létrehozták az „emberekért, készségekért és felkészültségért” felelős tárcát. Az „emberek” szó használata azonban sok kérdést vet fel. Végső soron nem az emberekről kellene szólnia szinte az összes többi portfóliónak is? A szakzsargonízű „felkészültség” szó is megér egy misét, hiszen az egy másik portfólióban is megjelenik.

A lényeg azonban az, ami hiányzik, amit kihagytak. A szociálpolitika és a foglalkoztatás háttérbe szorult, mégpedig a versenyképesség nevében. Vannak más, rejtélyes és néha színesnek nevezhető biztosi megnevezések is, amelyek önmagukért beszélnek: előkerül a végrehajtás, az egyszerűsítés vagy a jólét és a vízgazdálkodás rezilienciája, hogy csak néhányat említsünk.

A foglalkoztatás- és szociálpolitika portfóliója az 1970-es évek óta létezik, de 2019-ben átnevezték „Foglalkoztatás és szociális jogok”-ra. Ide tartoztak olyan kulcsfontosságú szakpolitikák, mint a szociális jogok európai pillére és annak széles körű kezdeményezései. A színvonalas munkahelyek, az egyenlőség, a szociális párbeszéd, valamint a munka- és életkörülmények továbbra is alapvetően fontosak demokráciáink túlélése szempontjából.

A foglalkoztatás helyett azonban mára csak a készségek maradtak. Úgy tűnik, bizonyos körökben általánosan elfogadott, hogy a jelenlegi problémák közül sok a készséghiányból ered. A vállalatok nehezen találják meg a szükséges szakképzett munkaerőt. És ez nem meglepő. A pályakezdő állásokhoz is több év munkatapasztalatra van szükség, és nem ritka, hogy doktori fokozatot és több nyelv ismeretét, és olyan készségekről szóló képesítéseket várnak el, amelyeket a sikeres pályázó munkája során néhány hónap alatt elsajátíthat. Ráadásul nagyon gyakran a kínált fizetések alig fedezik a megélhetési költségeket. És itt a szakképzettséget igénylő pozíciókról beszélünk, amelyek eleve a skála felső végén helyezkednek el!

Rendkívül aggasztó azt látni, hogy Európai Bizottság sokszor összevissza dobálózik a zsargonnal, miközben narratíváját egyértelműen a versenyképesség uralja. Mintha azt akarná ezzel sugallni, hogy a jóllétre, a

minőségi munkahelyekre és a tisztességes bérekre irányuló célok már megvalósultak, és ma már az egyetlen dolgunk csak a készséghiány megszüntetése. Úgy tűnik azonban, hogy a hiány mindenekelőtt a biztosok új grémiumában van, amely nem képes megérteni és perspektívába helyezni a jelenlegi helyzetet, és reális megoldásokat kínálni rá. Reménykedjünk, hogy az eredeti portfóliók mögül, a felszín alól előkerülnek majd szilárd javaslatok a szociális és munkavállalói jogok, a demokrácia és az éghajlatváltozás elleni küzdelem megerősítésére.

Kapcsolatteremtés a nemzedékek között: a generációk közötti párbeszéd, az igazságosság és a szolidaritás el?mozdítása az Európai Unióban

Krzysztof Stanisław Balon, *A nemzedékek közötti szolidaritás előmozdítása Európában – egy átfogó uniós megközelítés felé* című EGSZB-vélemény előadójának cikke

Az Európai Unióról szóló szerződés leszögezi, hogy „Az Unió (...) előmozdítja (...) a nemzedékek közötti szolidaritást”.

A kor alapján történő megkülönböztetés, a bizonyos korcsoportokkal szembeni negatív attitűdök és a demográfiai trendek a többszörös válságokkal párosulva megosztják az európai társadalmakat és akadályokat gördítenek a tényleges befogadás és részvétel elé. Ezek a problémák nemcsak az idősebb nemzedékeket érintik, hanem a ma még fiatalabb generációk is meg fogják érezni hatásaikat.

A generációk közötti párbeszéd és a gazdasági fejlődésre kifejtett pozitív hatás ugyanakkor fenntartható módon lefedné a különböző generációk szükségleteit, megerősítve eközben a demokráciát és a társadalmi kohéziót. A nemzedékek közötti párbeszéd a civil párbeszéd egyik formájaként működne.

Ezért új politikai megközelítésre van szükség a nemzedékek közötti szolidaritás kapcsán – itt és most!

Az EGSZB tehát azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy tegyen közzé egy a nemzedékek közötti szolidaritásról szóló zöld könyvet. Ennek a zöld könyvnek tartalmaznia kellene „*A nemzedékek közötti szolidaritás előmozdítása Európában*” című EGSZB-vélemény ajánlásait, köztük azokat, amelyek a munka világával, a nyugdíjrendszerekkel, valamint az egészségügyi és gondozási szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A tagállamokat pedig arra ösztönözzük, hogy osszák meg egymással az ezzel a területtel kapcsolatos bevált gyakorlataikat. Ezeknek az erőfeszítéseknek a támogatása érdekében a nemzedékek közötti szolidaritást kellene a 2027–2034-es időszakra szóló Európai Szociális Alapra vonatkozó rendeletek egyik célkitűzéseként meghatározni.

A civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek kulcsfontosságú szerepet töltenek be egyes konkrét szakpolitikák kidolgozásában és végrehajtásában. Az EGSZB-nek létre kellene hoznia a nemzedékek közötti szolidaritás fórumát, amely platformként szolgálna az információ- és tapasztalatcseréhez, valamint új koncepcióknak a civil társadalmi szervezetekkel és más érdekelt felekkel együttműködésben történő kidolgozásához. Az Európai Bizottság részvételével ez a fórum nyomon követhetné a nemzedékek közötti szolidaritással kapcsolatos megközelítés EU-szerte történő végrehajtását és alakulását.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Az EGSZB uniós kapcsolatépít? szemináriuma: Az újságírás közérdek? tevékenység, amit az EU-nak védelmébe kell vennie

Október 17–18-án az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) megtartotta kiemelt éves kommunikációs rendezvényét, az uniós kapcsolatépítő szemináriumot, amelyen civil társadalmi szervezetek kommunikációs szakemberei vettek részt. „A demokrácia bástyája: segítsünk az újságíróknak túlélni és boldogulni” címmel tartott idei szeminárium központi témája a tömegtájékoztatás aktuális helyzete és a társadalomban elfoglalt helye volt. A szeminárium rámutatott arra, hogy a tömegtájékoztatás szabadságát korlátozó kormányok és magánérdekek miatt egyre nagyobb nyomás nehezedik az újságírókra. A szokásos akadályok mellett most már a generatív mesterséges intelligencia terjedésével is meg kell küzdeniük: az ugyanis a benne rejlő előnyök ellenére veszélybe sodorja az újságírás gazdasági alapjait.

„Mi az igazság? Ez az örök kérdés ismét jelentőséget kap a mesterséges intelligencia kapcsán, az álhírek, összeesküvés-elméletek és önkényuralmi kormányok kontextusában, hiszen ezek mindegyike szisztematikusan aláássa a tájékozott és tiszteletteljes vitát, valamint az információk pontosságát. Nagyon is időszerű tehát, hogy együtt olyan kérdéseket és válaszokat keressünk, amelyek egyesítenek minket az EU-ban” – jelentette ki **Oliver Röpke**, az EGSZB elnöke.

„20 évvel ezelőtt kevesen gondolták volna, hogy 2024-ben a legtöbbünk már nem az újságot olvassa a reggeli kávé mellett, hanem a telefonunkba merülünk, hogy híreket olvassunk hírportálokon, és mindezt egyre inkább a közösségi médián keresztül tesszük” – fogalmazott **Aurel Laurențiu Plosceanu**, az EGSZB kommunikációért felelős alelnöke. „Ám az új kihívások mellett a régiek is megvannak. Az újságíróknak még mindig fel kell venniük a harcot régi ellenségeikkel: ilyenek a cenzúra, az átláthatatlan tulajdonviszonyok, az elégtelen finanszírozás és a médiaellenes jogszabályok – csak hogy néhányat említsünk.”

Ricardo Gutiérrez, az Európai Újságíró Szövetség főtitkára hangsúlyozta, hogy az újságírói munkát „közszolgálatnak” vagy „közjószágnak” kell tekinteni, amelynek biztosítását gazdasági kihívások, zaklatást jelentő perek (közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek) és közvetlen erőszak is veszélyeztetik (2015 óta 14 újságírót gyilkoltak meg az EU-ban).

„Az újságírói szakma nagyobb veszélyeket hordoz magában, mint valaha” – hívta fel a figyelmet **Jerzy Pomianowski**, a Demokráciáért Európai Alapítvány ügyvezető igazgatója, felidézve, hogy Belaruszban üldöznek bizonyos újságírókat. **Andrej Gnyot** belarusz filmrendező, aktivista és újságíró, aki Belgrádban él házi őrizetben, a kiadatás kockázata mellett, videóüzenetben hangsúlyozta, hogy az újságírást fenyegető

legnagyobb veszély „a brutális erőszak, amely az igazság és a tisztesség ellen irányul”. **Hanna Ljubakova** belarusz újságíró, akit távollétében 10 év börtönbüntetésre ítéltek, ezzel összecsengve jegyezte meg, hogy Belaruszban jelenleg 33 újságíró van börtönben, és hogy akár még azt is börtönbüntetéssel sújthatják, aki követi őt a közösségi médián.

Dr. Alexandra Borchardt vezető újságíró, független tanácsadó, médiakutató, a „Megbízható újságírás a generatív mesterséges intelligencia korában” című EBU-jelentés vezető szerzője azt az általa „provokatívnak” minősített állítást fogalmazta meg, hogy „az újságírás nem egyeztethető össze a generatív MI-vel, ugyanis az újságírás a tényekről szól, a generatív MI pedig valószínűséget számít, tehát nem érdeklik a tények. Ezért fontos az MI kapcsán a tényellenőrzés” – jelentette ki „**Megbízható információk a generatív MI korában**” címmel tartott vitaindító beszédében.

Dr. Alexandra Borchardt figyelmeztetett arra is, hogy a médiában „digitális szakadék” tapasztalható, ugyanis a társadalom egy része elfogadja a mesterséges intelligenciát, a többiek pedig ellenállnak neki. Ha a tömegtájékoztatás nem alkalmazkodik, eleshet annak lehetőségétől, hogy a mesterséges intelligencia segítségével korszerűsödjön és új közönséget szólítson meg. A média számára a generatív MI okán felmerülő kihívások között említhető, hogy a mesterséges intelligencián alapuló üzleti modellben csökken az újságírók jelentősége, és elvesztik az ellenőrzést a tartalom felett.

A mesterséges intelligencia által tömegesen előállított információ pedig túlterhelheti a közönséget. „Hány fiatal akar majd újságíró lenni, ha az MI-vel kell versenyezniük?” – tette fel a kérdést Dr. Alexandra Borchardt. (ll)

Az újságírók meggyilkolásával nem lehet elnémítani az igazságot

A 2024-es „Connecting EU” szeminárium oknyomozó újságírással foglalkozó vitacsoportjának egyik felszólalója Lukáš Diko, a Ján Kuciak Oknyomozó Központ igazgatója volt. Beszélt a szlovákiai oknyomozó riporterek munkájáról, ahol a szabad sajtó és a korrupció elleni küzdelem Ján Kuciak meggyilkolását követően tapasztalható kezdeti támogatása után ma már a független médiába vetett bizalom hiánya és az újságírókkal szembeni ellenséges légkör jellemző.

1. **Kollégája, Ján Kuciak meggyilkolása, amely az első újságíró-gyilkosság volt a független Szlovákiában, nemcsak az Ön országában, hanem az egész EU-ban is sokkolta a közvéleményt. Mi a legutóbbi fejlemény az elkövetőkkel kapcsolatos jogi ügyben?**

Hat és fél év telt el azóta, hogy Ján Kuciakot és menyasszonyát, Martina Kušnírovát meggyilkolták Ján oknyomozó tevékenysége miatt. Ennek ellenére a tárgyalás még mindig nem zárult le, és még tovább húzódhat. A mai napon a tettest, annak sofőrjét és a közvetítőt hosszú börtönbüntetésre ítélték. A feltételezett megrendelők, azaz az állítólagos kitervelő, Marian Kočner üzletember és közeli üzlettársa, Alena

Zsuzsová perében azonban a legfelsőbb bíróság fellebbezésről szóló határozata még várat magára. Zsuzsovát az elsőfokú bíróság elítélte, Kočnert viszont felmentették. A soron következő határozattól függően lehetőség van az eljárás megismétlésére is. Kočner és Zsuzsová korábban, más bűncselekmények miatt már hosszú éveket töltött börtönben. A Ján Kuciak Oknyomozó Központban (ICJK) nagyon szorosan figyelemmel kísértük a pert, mivel egyik fő célunk az, hogy megőrizzük Jan örökségét oknyomozó munkájának folytatásával.

2. **A kezdeti sokk és a gyilkosságok elleni tiltakozások után, amely Robert Fico akkori miniszterelnök bukásához vezetett, Ön szerint mi okozta, hogy megváltozott a közhangulat és Fico újra hatalomra kerülhetett?**

Ján és Martina 2018-as meggyilkolása az egész társadalmat sokkolta. A kommunizmus bukásához vezető 1989-es bársonyos forradalom óta Szlovákiában ekkor voltak a legnagyobb tüntetések. A tiltakozások Robert Fico miniszterelnök és Robert Kaliňák belügyminiszter lemondásához vezettek. Az emberek az újságírók mellé álltak, mindenki oknyomozó újságíró akart lenni, és az embereket foglalkoztatta a korrupció. Ezt a hullámot meglovagolva az ellenzék korrupcióellenes menetrenddel megnyerte a 2020-as választásokat. Röviddel ezután azonban jött a Covid19-világjárvány annak minden problémájával, rossz irányítással és politikai zavarokkal. Tapasztalt politikusként Robert Fico politikai tőkét kovácsolt az oltás elleni tiltakozásokból, ami lendületet adott neki. Az ukrajnai háború kezdetekor fokozta oroszbarát narratíváját is, amellyel pártja, a SMER támogatókat kapott. Szlovákia különösen ki van téve a propaganda és az átverések hatásának, és ezek a tényezők hozzájárultak ahhoz, hogy Robert Fico és pártja megnyerje a 2023. évi választásokat.

3. **Mennyire veszélyes oknyomozó újságírónak lenni ma Szlovákiában? Milyen új fenyegetésekkel szembesül a munkája során?**

Az elmúlt néhány évben négy oknyomozó újságírót gyilkoltak meg az uniós tagállamokban. Daphne Caruana Galiziát Máltán 2017-ben, Ján Kuciakot Szlovákiában 2018-ban, Giorgos Karaivazt Görögországban 2021-ben és Peter de Vriest Hollandiában 2021-ben. Oknyomozó újságírónak lenni veszélyes foglalkozás lett Európában. Azt is látjuk azonban, hogy egy újságíró meggyilkolása nem fogja elnémítani az igazságot, és az igazság napvilágra fog kerülni. A fenti országokban mindben ez történt.

E szörnyű gyilkosságok ellenére továbbra is egyre több verbális vagy online támadást tapasztalunk Szlovákiában az újságírók ellen, amelyeket gyakran politikusok, köztük a miniszterelnök szítanak sok esetben az újságírók zaklatására és lejárató kampányokra uszítva. Az újságírókkal és a független médiával szembeni ellenséges légkör az ellenük irányuló egyéb cselekményekhez vezet. A közelmúltban nőtt a stratégiai perek száma, például Fico miniszterelnök pert indított az Aktuality.sk főszerkesztője ellen, amiért fényképét egy könyv borítóján felhasználta. A legutóbbi ügy pedig a bűnüldözéssel való visszaélésről szólt, melyet az újságírók megfélemlítésére használtak. Ez történt egyik kollégánkkal az ICJK-ban. Mindezek a támadások a közvélemény független médiába vetett bizalmának aláásásához, valamint az újságírókkal szembeni általános ellenséges légkör kialakulásához vezetnek. Ennek következtében csökken az oknyomozó újságírók száma az országban, és nem sok fiatal szeretne oknyomozó újságíró lenni. Pozitív fejlemény, hogy az ICJK-nál elindítottuk a Safe.journalism.sk projektet, amely képzéseket kínál az újságíróknak személyes és digitális biztonságukról, valamint jogi és pszichoszociális segítséget nyújt a fenyegetésekkel és támadásokkal szembesülő újságíróknak.

Lukáš Diko a Ján Kuciak Oknyomozó Központ (ICJK) főszerkesztője és elnöke. Lukáš több mint 20 éves tapasztalattal rendelkező oknyomozó újságíró és médiavezető. Az RTVS szlovák közszolgálati

műsorszolgáltató hír-, sport- és közszolgálati igazgatójaként dolgozott. Társszerzője a szlovák újságírók 2011-ben elfogadott etikai kódexének is.

Daphne Caruana Galizia újságírói díj – A kiváló újságírói teljesítményekért

A „Connecting EU 2024” esemény szervezésének egyik támogatója a Daphne Caruana Galizia újságírói díj volt. Az Európai Parlament által minden év októberében odaítélt díj a bátor oknyomozó újságírói teljesítményért jár. Tudjon meg többet a díjról és a 2024. évi díjátadó ünnepségről, amelyre október 23-án kerül sor!

Rövid áttekintés

A Daphne Caruana Galizia újságírói díjat 2021-ben alapították a 2017-ben meggyilkolt máltai újságíró és blogger tiszteletére. A díjat minden évben olyan kiemelkedő újságírói tevékenységért ítélik oda, amely az Európai Unió alapelveit és értékeit szolgálja, úgymint a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok.

A 2024-es díjazottat október 23-án 18 órakor, az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén tartandó díjátadó ünnepségen jelentik be. Az eseményt **itt** követheti élőben. Az újságírókból és kommunikációs szakértőkből álló, független, páneurópai zsűri 13 döntőst választott ki.

Pina Picierno, az EP (egyben a díjért is felelős) alelnöke üdvözli a résztvevőket, a nyitóbeszédet pedig Roberta Metsola, az EP elnöke tartja majd. Ezt követően a zsűri egy tagja röviden ismerteti a díjat, majd az egyik tavalyi díjazott adja át a trófeát a nyertesnek.

Visszatekintés

A díjat első ízben a „*Forbidden Stories*” konzorcium által koordinált „**Pegasus projektnek**” ítélték oda, míg 2022-ben Clément Di Roma és Carol Valade kapták meg a díjat „**A Közép-afrikai Köztársaság orosz befolyás alatt**” című dokumentumfilmért. A 2023. évi díjat a **püloszi migráns hajószerencsétlenségről** szóló közös nyomozás nyerte el, amelyet a *Solomon* görög oknyomozó portál a *Forensis*-szel, a *StrgF/ARD* német közszolgálati műsorszolgáltatóval és a *The Guardian* brit napilappal együttműködve készített.

Sajtószeminárium

A díjátadó ünnepség előtt az Európai Parlament Médiaszolgáltatások Osztálya sajtószemináriumot tart „A tömegtájékoztatás szabadságának védelme” címmel (október 23-án 15 órakor). Várhatóan mintegy 65 újságíró vesz részt a rendezvényen, akik Matthew Caruana Galizia – aki szintén újságíró, illetve Daphne Caruana Galizia fia – jelenlétében tartalmas beszédeket és vitákat fognak folytatni.

A szemináriumon más olyan újságírók is fel fognak szólalni, akik munkájuk során fenyegetésekkel szembesültek. Ilyen Stefania Battistini olasz újságíró, akit a háborúról szóló beszámolója miatt Oroszország nemrégiben felvett a körözöttek listájára. A szemináriumot **itt** közvetítjük az interneten.

A Hannah Arendt-kezdeményezés két éve: újságírók védelme válságövezetekben és szám? zetésben

Az EGSZB 2024. évi uniós kapcsolatépítő szemináriumán, amely alapvetően az újságírásról szólt, az ismertetett programok között bemutatták a Hannah Arendt-kezdeményezést is. Olyan civil társadalmi szervezetek hálózatáról van szó, amelyek rendkívüli nyomás alatt dolgozó, cenzúrának, zaklatásnak és üldöztetésnek kitett újságírókat támogatnak és védenek. A német szövetségi kormány biztosít finanszírozást ehhez a védelmi programhoz, amely – Afganisztántól és Szudántól Oroszországig és Ukrajnáig – világszerte értékes segítséget nyújt újságíróknak, akár hazájukban, akár száműzetésben élnek.

Amikor elhallgattatják a kritikát megfogalmazó hangokat, újságírókat börtönöznek be és komplett médiaorgánumokat zárnak be, akkor a nyilvánosság már nem képes független információkhoz jutni. Azok nélkül viszont az emberek nem tudnak szabadon véleményt alakítani, a demokrácia pedig működésképtelen.

Két évvel azután, hogy a német szövetségi kormány elindította a Hannah Arendt-kezdeményezést, elmondhatjuk, hogy nem lett jobb a helyzet, sőt, igazából még rosszabb is. A Riporterek Határok Nélkül (RSF) által készített legfrissebb sajtószabadság-index azt mutatja, hogy világszerte romlott a médiában dolgozó szakemberek helyzete. Jelenleg több ország – összesen 36 – tartozik az alsó kategóriába (ahol a helyzet „különösen súlyosnak” minősül), mint tíz évvel ezelőtt. A Hannah Arendt-kezdeményezés partnerszervezetei által irányított több projektből is támogatnak olyan újságírókat, akik ebbe a kategóriába tartozó országban – például Oroszországban, Afganisztánban vagy Szudánban – dolgoznak.

A Hannah Arendt-kezdeményezés a Német Szövetségi Külügyminisztérium, valamint a szövetségi kormány kulturális és médiaügyi biztosa által finanszírozott védelmi program, amelyből médiamunkások kaphatnak sokféle segítséget akár hazájukban, akár száműzetésben. Néha még akkor is lehet segítséget nyújtani, ha az első ránézésre lehetetlennek tűnik. A kezdeményezés keretében például egy projekt női újságírókat támogat Afganisztánban: biztonsági képzésben, ösztöndíjban és anyanyelvi mentorálásban részesülnek. Különösen sok nő veszítette el munkahelyét a médiában azóta, hogy a tálibok 2021-ben hatalomra kerültek; ennek eredményeként jelenleg alig dolgoznak már nők a rádióban vagy a televízióban. Azóta az egész ágazat mérete jelentős mértékben csökkent.

Orosz és szudáni médiaszakemberek szomszédos országokban kaphatnak támogatást a Hannah Arendt-kezdeményezéstől. Különleges központok jöttek létre, amelyek kapcsolattartó pontként szolgálnak száműzetésben élő médiamunkások számára, és amelyeket a kezdeményezésben részt vevő partnerek működtetnek vagy támogatnak. Közép-Amerikában a száműzetésben élő médiamunkások számára létrehozott központok (Exile Media Hubs) és a *Casa para el Periodismo Libre* (a szabad újságírás háza) szintén biztonságos terek, ahol pszichológiai és jogi tanácsadást nyújtanak. Ezek a központok egyben olyan helyek is, amelyek továbbképzést nyújtanak, és kiindulópontot jelentenek a hazájukban különböző okokból üldözött médiaszakemberek közötti hálózatépítéshez.

A Hannah Arendt-kezdeményezés keretében abban is segítenek, hogy száműzetésben is sikerüljön ismét fenntartható szerkesztői struktúrákat kialakítani. A cél annak biztosítása, hogy az újságírók diktatórikus berendezkedésű hazájában élő emberek továbbra is hozzáférjenek független információkhoz.

Nem csak Afganisztán, Oroszország és Szudán újságírói részesülnek támogatásban. A kezdeményezés alapvetően az egész világra kiterjed, és rugalmasan tud reagálni, ha romlik a biztonsági helyzet. Jelenleg elsősorban Belaruszból, Közép-Amerikából, Mianmarból, Észak-Afrikából és Ukrajnából származó médiaszakembereknek nyújtanak támogatást. Ebből a szempontból Ukrajna különleges esetnek számít, mivel az ott zajló projektmunka célja, hogy folyamatosan tudósítani tudjanak az országban zajló háborúról. Ehhez anyagi és technikai segítségnyújtásra van szükség, illetve speciális képzést és biztosítást kell garantálni a frontvonalon dolgozóknak.

A következő négy civil társadalmi szervezet vesz részt partnerként a Hannah Arendt-kezdeményezésben: a Deutsche Welle Akadémia, a Száműzött Újságírók Európai Alapja (JX-Fund), az „Együttműködésben és Átmenetben a Média” (MICT) szervezet és a sajtó- és médiaszabadság európai központja (ECPMF). A program alapvető szempontja az állami ellenőrzéstől való függetlenség és az állami semlegesség. Állami befolyástól mentes, független zsűrik ítélik meg a finanszírozást, kizárólag objektív kritériumok alapján.

További információkért látogasson el az alábbi oldalra: https://hannah-arendt-initiative.de/hannah-arendt-initiative-english/vagy írjon az info@hannah-arendt-initiative.de e-mail-címre.

A Hannah Arendt-kezdeményezés újságírók és a média világszerte történő védelmére szolgáló hálózat. 2022-ben hozták létre a Német Szövetségi Külügyminisztérium és a szövetségi kormány kulturális és médiaügyi biztosának kezdeményezésére és finanszírozásával.

Sokszín?ség a médiában: valóban mindannyian egyenl?en vagyunk képviselve?

A fogyatékossággal élő újságírók ugyanolyan jól el tudják látni munkájukat, sőt más, új nézőpontokat is bemutathatnak – akkor miért csak ilyen kevesen dolgoznak a médiában? Lars Bosselmann, az Európai Vakok Szövetségének igazgatója arról ír, hogy a fogyatékossággal élő személyek alulreprezentáltak a médiaiparban, és véget kell vetni annak, hogy a tudósításokban sztereotip módon ábrázolják őket.

Minden demokrácia alapvető elvekre épül, melyek közül az egyik legfontosabb a sajtószabadság. A sajtószabadság segít annak biztosításában, hogy a politikai vezetők cselekedetei átláthatóak legyenek a nagyközönség számára. Lehetővé teszi továbbá, hogy külső beavatkozás nélkül férjünk hozzá információkhoz.

A gyakorlatban azonban a médiának vannak még olyan vonatkozásai, amelyeken javítani kell, különösen a sokszínűség terén. Ami a médiában való képviseletet vagy a különböző társadalmi csoportokhoz kapcsolódó témákról való tudósításokat illeti, messze vagyunk még attól, hogy egyenlőek legyünk.

A jelenlegi adatok azt mutatják, hogy a fogyatékossággal élő emberek nincsenek megfelelően képviselve az újságok, a rádióállomások és a televíziós műsorszolgáltatók személyzetében. Ez rendkívül aggasztó, tekintettel arra, hogy a világ népességének akár 16%-a is rendelkezik valamilyen fogyatékossággal. Ezenkívül, amint azt egy UNESCO-jelentés is hangsúlyozza, a fogyatékossággal élő személyek gyakran szembesülnek előítéletekkel amiatt is, hogy közösségünket sztereotip módon jelenítik meg a médiában, az

egész világ közönsége előtt.

A fogyatékossággal élő személyek közmegítélésének megváltoztatása érdekében hangsúlyoznunk kell annak fontosságát, hogy helyet kapjanak a hírszerkesztőségekben és a tartalomgyártási folyamatokban.

A társadalomnak meg kell értenie, hogy a médiaipar nem lesz teljes mértékben inkluzív mindaddig, amíg a fogyatékossággal élő személyek nem válnak a munkafolyamatok részévé. Ezenkívül a fogyatékossággal kapcsolatos témákat más megközelítéssel kell kezelni: a médiaorgánumoknak el kell ismerniük, hogy a fogyatékossággal élők egyéniségek, akiknek másokkal azonos jogokat kell élvezniük. Ezenkívül, mivel a tartalomformátumok folyamatosan változnak, szakértők kellenek ahhoz, hogy ezeket a formátumokat hozzáférhető és inkluzív módon alakítsák ki.

Annak ellenére, hogy a fogyatékossággal élő közösség alulreprezentált a médiaiparban, mégis találhatunk olyan inspiráló példákat, amelyek azt mutatják, hogy a fogyatékossággal élő személyek kiválóak lehetnek tartalomalkotókként.

Az Európai Vakok Szövetsége podcastsorozatában nemrég tett közzé egy olyan epizódot, amely a 2024-es párizsi paralimpiai játékokra összpontosított. A műsorban egy vak francia újságíróval, Laetitia Bernard-ral beszélgettünk, aki a Radio France-nak dolgozik. Az idei paralimpiát megelőzően Laetitia Bernard tudósított a 2012-es és 2016-os londoni, illetve riói játékokról is, valamint a 2014-es szocsi és a 2018-as phjongcshangi téli paralimpiáról.

„Az olyan rendezvények, mint a paralimpiai játékok, pozitív hatással vannak az akadályok lebontására és a sztereotípiák megkérdőjelezésére” – hangsúlyozta az interjú során Laetitia Bernard. „Ha egy újságíró fogyatékossággal él, attól még ugyanolyan eredményesen tud dolgozni, sőt előfordulhat, hogy másképpen tudja leírni a dolgokat” – tette hozzá. Laetitia Bernard szakmai életútja, valamint az e témáról elmondott gondolatai megmutatják, hogy ezzel a vetülettel is foglalkozni kell ahhoz, hogy inkluzívabb társadalmat tudjunk építeni: az egyenlőségnek a médiaipar középpontjában kell állnia.

Lars Bosselmann az Európai Vakok Szövetségének ügyvezető igazgatója.

Szerkeszt?

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

A szám elkészítésében közrem?ködött

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)

Simran Grewal (sg)
Thomas Kersten (tk)

Koordinátor

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Cím

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC’s proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee’s other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

08/2024